

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/53/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4621010053
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Hrvola
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4621010053.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Hrvolu a členov senátu JUDr. Ingrid Kišacovej, PhD. a JUDr. Stanislava Libanta, v trestnej veci obžalovanej V. B. (ďalej len obžalovaná), pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 3 písmeno a/, písmeno d/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b/ Trestného zákona, o odvolaní prokurátorky Okresnej prokuratúry Topoľčany (ďalej len prokurátor) proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 17.05.2021, sp. zn. 1T/9/2021, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 02. novembra 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 321 odsek 1 písmeno d/, písmeno e/, odsek 2 Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku

obžalovanej

V. B. , narodenej XX.XX.XXXX v P., trvale bytom W. M. F. XXX,

u k l a d á

podľa § 208 odsek 3 Trestného zákona, za nezistených poľahčujúcich okolností podľa § 36 Trestného zákona a nezistených priťažujúcich okolností podľa § 37 Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov,

podľa § 48 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona, obžalovanú na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Horeuvedeným rozsudkom súdu I. stupňa bola obžalovaná V. B. (ďalej len obžalovaná) uznaná vinnou zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 3 písmeno a/, písmeno d/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenom období najmenej však od roku XXXX do XX. J. XXXX v Obci W. M. F. okres A. v byte na prvom poschodí bytového domu s popisným číslom XXX a na iných miestach ako osoba blízka, najmä pod vplyvom alkoholických nápojov alebo omamných látok opakovane vulgárne nadávala do kuriev, špín, kričala, štípala, búchala o stenu, hádala sa, vyhrážala sa s nožom v ruke svojej dcére maloletej B.V., nar. XX.XX.XXXX, bila ju päťou po chrbte, tvári, z čoho mala maloletá B.V. čierny chrbát, modriny na chrbte aj na rukách, opakovane jej hovorila, že "nie je jej dcéra", musela sa starať o domácnosť, následkom čoho došlo u maloletej B.V. nar. XX.XX.XXXX k poškodeniu psychického zdravia

a to k rozvoju posttraumatickej stresovej poruchy, ktorej začiatky sú najmenej od roku XXXX a vznikla u nej na podklade dlhodobej úzkosti a strachu zo správania matky, ktorá jej spôsobovala psychické utrpenie, maloletá trpela a doteraz trpí duševnými bolesťami, ktoré ovplyvnili jej obvyklý spôsob života - pretrvávajúca úzkosť z očakávania zlého, ako aj telesné ekvivalenty úzkosti, najmä bolesť hlavy, kolapsové stavy a dissociatívne poruchy, vyžadujúce si pedopsychiatrickú starostlivosť a užívanie liekov proti úzkosti, rovnako sa neprimeraným spôsobom správala aj voči svojej dcére maloletej J.V., narodenej XX.XX.XXXX, ktorej vulgárne nadávala, kričala na ňu, bila ju päšťou, tiež varechou, pričom v presne nezistenom období ju v izbe ich bytu zbila varechou, z čoho padla až na zem, vyhadzovala ju z domu, neposkytovala jej dostatočný pocit zázemia a bezpečia, dostatočne sa o ňu nestarala, následkom čoho došlo u maloletej J.V., nar. XX.XX.XXXX k potlačeniu negatívnych zážitkov, somatizácii - telesným ekvivalentom úzkosti, ako i ku osobnostnej reakcii popierania, čo je príznakom emočnej poruchy so začiatkom v detstve a správanie svojej matky tak prežívala ako psychické utrpenie,

Za to jej súd I. stupňa uložil:

- podľa § 208 odsek 3 Trestného zákona, za nezistených poľahčujúcich okolností podľa § 36 Trestného zákona a nezistených priťažujúcich okolností podľa § 37 Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona, podľa § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno d/ Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 3 roky,
- podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona, § 49 odsek 1 Trestného zákona, výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a určil probačný dohľad nad jej správaním v skúšobnej dobe,
- podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na 5 rokov,
- podľa § 51 odsek 3, písmeno b/, odsek 4 písmeno f/, písmeno j/ Trestného zákona zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, príkaz osobne sa ospravedlniť poškodeným maloletej Q. F., narodenej XX.XX.XXXX a maloletej T. F., narodenej XX.XX.XXXX, obe bytom W. M. F. XXX, príkaz podrobiť sa psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Uvedený rozsudok, ihneď po jeho vyhlásení, napadla odvolaním prokurátorka. V jeho písomných dôvodoch poukazovala na zákonné podmienky použitia § 39 odsek 1 Tr. zák. s tým, že v danej veci sa jedná o závažnú trestnú činnosť spáchanú na deťoch obžalovanej, ktoré s ňou žili v spoločnej domácnosti a ktoré viedlo k poškodeniu psychického zdravia maloletej Q. a k prežívaniu psychického utrpenia u maloletej T. U obžalovanej neboli zistené žiadne také osobnostné pomery, na základe ktorých by trest uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby počítavala podstatne citelnejšie ako iní páchatelia. Navrhla podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, d/ odsek 3 zrušiť napadnutý rozsudok a podľa § 322 odsek 3 Tr. por. uložiť obžalovanej nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonnej trestnej sadzby s výkonom v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že sa cíti byť nevinná, cíti sa byť ponížená, všetko je proti nej zmanipulované, všetko obetovala bývalému partnerovi a deťom, je zamestnaná, na deti riadne platí, snaží dokončiť si školu a postaviť sa na vlastné nohy.

Na verejnom zasadnutí :

- prokurátorka krajskej prokuratúry zotrvala na písomných dôvodoch odvolania a navrhla zrušiť napadnutý rozsudok súdu I. stupňa vo výroku o treste a obžalovanej uložiť trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonnej trestnej sadzby so zaradením na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia,
- obžalovaná zotrvala na písomnom vyjadrení k odvolaniu prokurátora s ktorým nesúhlasila a tiež aj s rozsudkom, pretože je nevinná. Ja od roku XXXX nemôže mať deti v dôsledku zdravotných problémov, je evidovaná na ÚPSVaR a mám prísľub zamestnania cez pracovnú agentúru R. J. v D. ako chyžná, alebo v W. na linke za pásom, toho času býva v podnájme v A..

Krajský súd, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou - prokurátorom - nezistiac dôvody na postup v zmysle § 316 odsek 1, 3 Trestného poriadku, preskúmal podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku o treste rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom neopomenul skúmať, či vec neobsahuje chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku, a zistil, že odvolanie je dôvodné.

Odvolačný súd v rámci prieskumnej povinnosti vyplývajúcej z rozsahu určenom citovaným ustanovením zistil, že v konaní predchádzajúcom napadnutému rozsudku:

- nedošlo k procesným chybám charakteru podstatných chýb konania, majúcich charakter porušenia zákona v zmysle § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por., ani k chybám, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 Tr. por.,

- bolo vykonané dokazovanie za rešpektovania všetkých procesných práv obžalovanej a v súlade s tými zásadami kontradiktórneho procesu, ktoré boli prebraté do Trestného poriadku,

- v odôvodnení napadnutého rozsudku súd I. stupňa poukázal na obsahy vo veci vykonaných dôkazov a na fakty zistené ohľadne osoby obžalovanej, úvahy o druhu a výmere trestu, vrátane špecifikácie pohľadujúcich a prirážajúcich okolností, ktoré odvolací súd hodnotí ako správne, okrem určenia výmery trestu odňatia slobody, ktorú považuje za neprímerane miernu tak, ako na to správne poukázal prokurátor v odvolaní.

Na základe dokazovania, vykonaného v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku na hlavných pojednaniach a v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o podanej obžalobe, súd I. stupňa dospel k správnym skutkovým zisteniam tak, ako tieto ustálil v tzv. skutkovej vete výroku o vine napadnutého rozsudku. To všetko na základe dôkazov, ktoré boli zabezpečené v prípravnom konaní a prebraté v konaní pred súdom. Obžalovanú zo spáchania žalovaného skutku dostatočne a spoľahlivo usvedčujú priame dôkazy - výpovede jej dcér maloletých Q. a T., ktoré aj s ohľadom na závery znalkyň Mgr. Bielikovej a MUDr. Garajovej - ktorými bol preukázaný aj následok činu, je možné považovať za pravdivé. Z ich výpovedami sú zhodné aj nepriame dôkazy - výpovede svedkyne F. F.. Tieto dôkazy vo svojom súhrne spoľahlivo vyvracajú obhajobu obžalovanej, ktorá v jej rámci zároveň do určitej miery pripustila niektoré menej výrazné spôsoby konania voči svojim maloletým dcéram opisovaným v žalovanom skutku. Toto však správne súd I. stupňa nepovažoval za priznanie. Súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku (strany 7- 9) uviedol správne právne úvahy, na základe ktorých dospel ku skutkovým a právnym záverom a pretože tieto sú správne (a to aj v časti úpravy skutku) tak na ne v podrobnostiach, odvolací súd len odkazuje, bez toho, aby považoval za potrebné ich doplniť.

Súd I. stupňa správne zistil, že obžalovaná žalovaným skutkom v plnom rozsahu naplnila všetky formálne znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 3 písmeno a/, písmeno d/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b/ Trestného zákona.

Pri preskúmaní výroku o druhu a výmere trestu odvolací súd zistil, že súd I. stupňa vychádzal z kritérií uvedených v § 34 ods. 1 - 4 Tr. zák., prihliadol na všetky okolnosti prípadu, vrátane jeho následku, mieru zavinenia obžalovanej a jej pohnútku ako aj na spôsob vykonania činu. U obžalovanej správne nezistil žiadnu z pohľadujúcich ani z prirážajúcich okolností uvedených v § 36 a § 37 Tr. zák. Za týchto okolností súd I. stupňa dospel k správne záveru o druhu trestu odňatia slobody, nesprávne však aplikoval ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody a to s poukazom na -okolnosti spáchania skutku obžalovanou, ktorá sa čiastočne priznala, to, že prekonala úzkostne-depresívnu poruchu, nebola súdne trestaná. V dôsledku toho považoval výmeru zákonom ustanoveného trestu odňatia slobody 7 - 15 rokov za neprímerane prísnu.

Preto aplikáciu ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. o podmienčnom odklade výkonu uloženého trestu odňatia slobody nie je možné považovať za správne, pretože to neodôvodňujú okolnosti prípadu ani osoba obžalovanej.

Za nesprávne a v konečnom dôsledku až paradoxné považuje odvolací súd to, keď súd I. stupňa uložil obžalovanej príkaz osobne sa ospravedlniť poškodeným dcéram Q. a T. V. Je potrebné konštatovať, že obe maloleté poškodené sú obzvlášť zraniteľnými osobami v zmysle zák. č. 274/2017Z.z. a preto je nevyhnutné, aby neboli vystavované primárnej ani sekundárnej viktimizácii, v rozpore s čím by bolo aj splnenie uloženého príkazu obžalovanou. Aj v súčasnosti majú obe maloleté poškodené výrazne negatívny vzťah k obžalovanej, ktorá ani sama o vlastné dcéry nejavi záujem !

Odvolačný súd v tejto súvislosti pripomína súdu I. stupňa, že povinnosti ani príkazy nie je možné ukladať alternatívne (...psychoterapii alebo zúčastniť sa na...)!

Takéto právne závery súdu I. stupňa nie je možné považovať za správne. Z hľadiska aplikácie § 39 ods. 1 Tr. zák. musia ju odôvodňovať buď okolnosti prípadu, alebo pomery páchatel'a, a to v spojení s podmienkou, že použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom by bolo pre páchatel'a

neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. V danej veci, kde obžalovaná naplnila formálne znaky tzv. kvalifikovanej skutkovej podstaty (teda prísnejšieho trestného činu, než je uvedený v tzv. základnej skutkovej podstate) však žiadne také okolnosti prípadu odôvodňujúci právny záver o tom, že by tieto odôvodňovali záver o neprimeranej prísnosti dolnej hranice 7 rokov. V tomto smere prokurátor správne poukázal na charakter trestnej činnosti, jej dlhodobosť, spôsob, akým ju obžalovaná páchala a ktorá smerovala voči dvom maloletým poškodeným - dcéram obžalovanej a na spôsobený následok - ťažkú ujmu na zdraví.

Obžalovaný páchala trestnú činnosť po dobu viac ako 8 (!) rokov, voči svojim dvom maloletým dcéram tým, že im spôsobovala fyzické a psychické utrpenie. Jej rozpoznávacie a ovládacie schopnosti neboli znížené v dôsledku objektívnych na jej vôli nezávislých dôvodoch. Obžalovaná namiesto toho, aby si riadne plnila svoje rodičovské povinnosti (a to nielen preto, že jej to ukladá najmä zákon o rodine, ale preto, že bola matkou !) viedla život, o ktorom sa nedá povedať, že bol riadny (alkohol, drogy, milenci, vulgárne správanie atď.). Nedávala svojim dcéram lásku matky ani riadnu (slušnú) opateru a výchovu, ale nadávky, vyhrážky, fyzické a psychické násilie podrobne popísané v tzv. skutkovej vete napadnutého rozsudku. Takáto matka je v bežnom živote označovaná ako tzv. „krkavčia matka“. Znalec psychiater u obžalovanej zistil, že sa u nej jedná o histriónsku poruchu osobnosti, ktorá sa vyznačuje sebadramatizáciou, teatralnosťou, prehnaným prejavom emócií a pod..

Ani vo vzťahu k pomeroch obžalovanej neboli zistené také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať splnenie tejto zákonnej podmienky. Pokiaľ súd I. stupňa poukazoval na čiastočné priznanie obžalovanej, tak toto nie je možné hodnotiť inak, len ako jej postoj k trestnej činnosti a spôsob jej obhajoby - priznávala len menej závažné ataky voči dcéram, popierala závažnejšie. Čo sa týka u nej zistenej úzkostno - depresívnej poruchy, tak podľa znalca MUDr. Višňovského táto odznela a nemala žiaden forenzne významný vplyv na jej konanie. Na aplikáciu § 39 Tr. zák. nepostačuje zistenie, že obžalovaná nebola doposiaľ súdne trestaná a dopustila sa len menej závažných priestupkov.

Odvolací súd si vyžiadal aj šetrenie ohľadom aktuálnych pomerov maloletých poškodených Q. a T.. Zistil z nich, že obe odmietajú obžalovanú. Sú zverené do osobnej starostlivosti otca a ich psychický stav sa zlepšil, matka sa o nich nezaujíma, nemajú o nej žiadnu vedomosť.

Odvolací súd vychádzajúc z horeuvedených právnych úvah a právnych záverov, zistil, že odvolanie prokurátora je dôvodné, a po zrušení napadnutého rozsudku, za splnenie zákonných podmienok vyplývajúcich z § 322 ods. 3 Tr. por., sám vo veci rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozsudku a obžalovanej uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, t.j. na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Pri tejto výmere prihliadol na to, že obžalovaná nebola doposiaľ súdne trestaná, a okrem 1 priestupku voči mal. Q., spáchala len menej závažné priestupky. U obžalovanej nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť. Získanie poľahčujúcej okolnosti je vždy na rozhodnutí obžalovaného, ale obžalovaná o to neprejavila žiaden záujem, a ani sa nepokúsila získať niektorú z poľahčujúcich okolností, napr. podľa § 36 písm. k/, l /, n/ Tr. zák.. Priťažujúca okolnosť zistená nebola.

Na výkon uloženého trestu odňatia slobody odvolací súd obžalovanú zaradil podľa § 48 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Takto uložený druh trestu i jeho výmera zodpovedá všetkým skutkovým okolnostiam prípadu a zohľadňuje aj osobu obžalovanej a je spôsobilý splniť účel trestu nielen z hľadiska generálnej ale aj individuálnej prevencie.

Výroky tohto rozsudku boli prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok (§ 306 ods. 1 Tr. por.).